

АТҚАРУ КОМИТЕТІ

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

ҚАУЛЫ ПОСТАНОВЛЕНИЕ

17.02.2023 ж.

№ 22, 2-т.

Қазақстандық оқу-ағарту, ғылым және жоғары білім қызметкерлері салалық кәсіподағының 2022 жылғы құқық қорғау жұмысының қорытындысы туралы

«Қазақстандық оқу-ағарту, ғылым және жоғары білім қызметкерлерінің салалық кәсіподағының 2022 жылғы құқық қорғау жұмысының қорытындысы туралы» Кәсіподақ төрағасының орынбасары В.Ф. Беженаровтың ақпаратын тыңдап, талқылағаннан кейін Атқару комитеті атап өтеді:

2022 жылы Кәсіподақтың Орталық Комитеті мен мүшелік ұйымдардың алқалы органдары құқық қорғау қызметін одан әрі жетілдіру бағытында белгілі жұмыстар атқарды.

Мүшелік ұйымдар кәсіби заңгерлермен қамтамасыз етілген. 2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша осы санаттағы қызметкерлердің саны 2021 жылмен салыстырғанда **4** бірлікке (*Абай-1, Астана-1 және Қарағанды-2*) өсіп, **45** адамды құрады.

Кәсіподақ мүшелерінің өтініштерін сапалы әрі жедел шешу шаралары жүргізілуде. 2022 жылы кәсіподақ мүшелерінен барлығы **37 662** (*2021 жылы 28 529*) өтініш қаралды. Өтініштердің ең көп саны жалақыға қатысты – **16 733**, еңбек және ұжымдық шарт талаптарын орындамау бойынша – **1 059**.

Кәсіподақтың құқықтық қызметіне жүктелген негізгі міндеттердің бірі - кәсіподақ мүшелеріне тегін заң көмегін көрсету. Өткен жылы көрсетілген тегін кеңестердің жалпы саны **32 399**-ды құрап, өткен жылмен салыстырғанда **53%**-ға өсті. Бейне байланыс арқылы топтық кеңес беру сияқты жұмыс түрі кеңінен қолданылуда.

Кәсіподақ заңгерлері келісу комиссияларында – **394**, соттарда – **33** жеке еңбек дауларын қарауда қызметкерлерге құқықтық көмек көрсетті.

Қоғамдық бақылау құқықтық қорғаудың ең тиімді және маңызды түрі болып қала береді. Өткен 2022 жылы жұмыс берушілердің еңбек заңнамасын

орындауына қоғамдық бақылау шеңберінде **2 358** тексеру жүргізілді, бұл өткен жылмен салыстырғанда **618** тексеруге артық. Тексеру барысында **4 509** еңбек заңнамасын бұзу фактісі анықталды.

Құқық қорғау қызметін талдау барысында жекелеген өңірлерде қоғамдық бақылауды жүзеге асыру бойынша жұмыстардың жанданғаны байқалды. Ақмола (**180/76** тексеру), Жамбыл (**661/336**) Атырау (**105/87**), Павлодар (**206/73**) облыстық ұйымдарында, Астана (**64/17**) және Алматы (**16/3**) қаласының ұйымдарында тексерулер саны айтарлықтай өсті. Қоғамдық бақылауды ең көп жүргізу бойынша келесі ұйымдар кұрайды: Жамбыл – **79,7%** (661/829), Ақтөбе – **42,1%** (255/606), Қарағанды – **41,5%** (201/484), Ұлытау – **40,1%** (93/232), Павлодар – **35,2%** (206/585) облыстары.

Қостанай (**-1%**), Абай, Жетісу, Түркістан (**-5%**) облыстарының ұйымдарында және Алматы қалалық «Ұстаз» ұйымында (**-3%**) қоғамдық бақылауды қамту төмен деңгейде қалып отыр.

Кәсіподақ мүшелеріне заңсыз ұсталған немесе төленбей, қайтарылған каражаттың жалпы сомасы 2022 жылы **1 177 021 269 теңгені** құрады.

Жұмыскерлерге қайтарылған қаржының көлемі келесі облыстарда: Жамбыл – **333 115 650 теңге** немесе **28,3 %**, Павлодар – **323 754 023 теңге** немесе **27,5 %**, Ақмола – **71 412 434 теңге** немесе **6,07 %**, Қызылорда – **62 107 000 теңге** немесе **5,7%**.

Құқықтық қызметі жұмысының жалпы экономикалық тиімділігі **1 435 307 964 теңгені** құрады

2022 жылы Кәсіподақтар федерациясының жұмыс тобының құрамында және Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің алаңында кәсіподақ заңгерлері ҚР Әлеуметтік кодексі, Қазақстан Республикасының «Еңбек мәселелері бойынша кейбір заңнамалық актілерге өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы», «Кәсіптік біліктілік туралы» заңдарының жобаларымен жұмыс жасады.

Кәсіподақ өкілдерінің ұсыныстарын ескере отырып, «Мемлекеттік ұйымдар Педагогтарының жалақысын есептеу қағидалары», «Педагогтарды аттестаттаудан өткізу қағидалары мен шарттары», «Мемлекеттік білім беру ұйымдарының бірінші басшылары мен педагогтерін лауазымға тағайындау, лауазымнан босату қағидалары», «Мемлекеттік білім беру ұйымдарының бірінші басшыларын ротациялауды жүргізу қағидалары» сияқты заңға тәуелді салалық нормативтік құқықтық актілер қайта толықтырылды.

Кәсіподақ белсенділерін, жұмыс берушілер өкілдерін еңбек заңнамасының негіздеріне құқықтық оқыту бойынша жұмыс жандандырылды.

Кәсіподақ органдары қызметкерлер мен жұмыс берушілерге арналған еңбек заңнамасының негіздерін түсіндіру, келіссөздер жүргізу дағдыларын дамыту және еңбек шиеленістерінде келісімге қол жеткізу мақсатында **720** бірлескен семинарлар мен тренингтер өткізді. Оқытумен **10 145** адам қамтылды.

Жамбыл, Павлодар, Батыс Қазақстан, Түркістан облыстарында, Астана, Шымкент қалаларында басшылар еңбек және салалық заңнама негіздеріне жүйелі түрде оқыту жүргізіледі.

Орталық Комитет пен мүшелік ұйымдардың заңгерлері құқықтық мәселелер бойынша **128** әдістемелік ұсыныс әзірледі.

Атқару комитеті **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Кәсіподақтың Орталық комитетінің құқықтық жұмыс, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау бөлімінің «Қазақстандық оқу-ағарту, ғылым және жоғары білім қызметкерлері салалық кәсіподағының 2022 жылғы құқық қорғау жұмысының қорытындысы туралы» ақпараты назарға алынып, мүшелік ұйымдарға жеткізілсін.

2. Кәсіподақ басшылығы (А.М. Мұқашева, В.Ф. Беженаров) оқу-ағарту, ғылым және жоғары білім саласы қызметкерлерінің құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау мақсатында еңбек және әлеуметтік-экономикалық қатынастар мәселелері бойынша нормативтік құқықтық актілердің жобаларын әзірлеуге кәсіподақ өкілдерінің қатысуын қамтамасыз етсін.

3. Мүшелік ұйымдардың басшылық органдары:

- аппарат қызметкерлерін еңбек қатынастары саласында тәжірибесі бар кәсіби заңгерлермен толықтыруды жалғастырсын;

- жұмыс берушілердің еңбек заңнамасының нормаларын, барлық деңгейдегі келісімдер мен ұжымдық шарттар міндеттемелерін орындауына қоғамдық бақылауды ұйымдастыру жөніндегі жұмысты қамтамасыз етсін;

- прокуратура және мемлекеттік еңбек инспекцияларымен бірлесіп еңбек заңнамасының, ұжымдық шарттар мен әлеуметтік әріптестік жөніндегі келісімдердің талаптарының сақталуына жоспарлы, кешенді тексерулер жүргізу арқылы бақылау шараларын жүргізуді заң қызметінің жұмыс тәжірибесіне енгізісін;

- қызметкерлердің еңбек құқықтарын бұзған немесе ұжымдық шарттар мен келісімдердің талаптарын орындамаған жағдайда жұмыс берушілердің өкілдерін заңда көзделген жауапкершілікке тарту жөнінде шаралар қабылдасын;

- кәсіподақ белсенділерін, жеке еңбек дауларын шешу жөніндегі келісім комиссияларының мүшелерін және жұмыс берушілер өкілдерін оқытудың негізгі нысандары мен әдістерін пайдалана отырып, еңбек заңнамасының, кәсіподақтар туралы заңнаманың негіздеріне құқықтық оқыту бойынша жұмысты жалғастырсын.

4. Осы қаулының орындалуын бақылау кәсіподақ төрағасының орынбасары В.Ф.Беженаровқа жүктелсін.

Төраға

А. Мұқашева